

JAVASLAT A SZEGED VÁROS ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÉNEK VÉDELMÉRŐL SZÓLÓ ÖNKORMÁNYZATI RENDELETRE

Tartalom:

<i>Előszó 2011. ...</i>	A2
<i>A) Rendelet tervezet</i>	
I. Általános rendelkezések ...	A3
II. Az építészeti örökség fenntartási és helyreállítási követelményei	
településszerkezet ...	A4
egyedi objektumok ...	A6
objektumcsoportok	A8
városépítészeti terek ...	A9
udvarok, átjárók ...	A9
parkok ...	A10
városépítészeti térrendszer ...	A10
III. A tulajdonhoz fűződő jogok és korlátozások ...	A11
IV. Az építészeti örökség helyi védelmével kapcsolatos önkormányzati feladatok ...	A12
V. Az építésügyi hatóság helyi védelemmel kapcsolatos feladatai ...	A13
VI. Záró rendelkezések ...	A13
<i>B) Mellékletek</i>	
<i>C) A helyi védelemről általában</i>	
<i>D) A rendelettervezet indoklása</i>	

összeállította:

Kiss István

építész

Szeged. 1998. március hó

ELŐSZÓ 2011

1997-ben az általános rendezési terv anyagához a VÁTI dokumentált egy helyi építészeti örökségvédelmi rendelet tervezetét is. A lényegében három oldalnyi tervezet egzakt, számon is kérhető tartalma azonban láthatóan nem volt alkalmas a védeni szánt értékek valóságos védelmére.

Ezt követően kaptam megbízást a helyi építészeti örökség védelméről szóló önkormányzati rendelet tervezet elkészítésére 1998-ban.

A tervezet egyik alapvető törekvése az volt, hogy a rendelet ne egyes eredeti környezetüktől megfosztott épületek, mint valami spirituszban mutogatott preparátumok megőrzését, hanem inkább a város sajátos karakterének megővését célozza. Ezt a célt szolgálta volna az általános és a fokozott védelem intézménye, továbbá a védelem térbeli, három, vagy ha úgy tetszik négy dimenziós értelmezése is.

A rendelettervezet sajnálatos módon a „jól bevált” pártállami jogalkotási procedúrán ment keresztül. Nem került sem a szakmai, sem a szélesebb közönség elé, hanem csak városházán belül egyeztetették az egyes osztályok. Ez azt jelenti, hogy jobbra olyan hivatalnokok nyúltak bele, akiknek az értékről és annak védelméről fölöttébb bizarr képzeteik voltak. A „jól bevált” egyeztetési mechanizmusnak megfelelően a változtatások hozzám nem jutottak vissza, a megdöbbentő végeredményt csak a közlönyben láttam viszont.

Valamelyest tudtam javítani a rendelettorzón 2004-ben, amikor megbízást kaptam a rendelet módosítási javaslatának kidolgozására. A játéktér azonban itt még szűkebb volt, mint az első tervezet készítése idején. Tapintható volt ugyanis az az önkormányzati attitűd, ami csak a fűgefalevél szerepét szánta az örökségvédelmi rendeletnek.

Így jutottunk el addig a helyzetig, amikor a probléma aktuálisabb, mint valaha. Különösen aktuálissá váltak az 1998-ban kidolgozott rendelettervezet már akkor elgáncsolt törekvései is, elsősorban az, amit akkor az „általános védelem” fogalmával jelöltem. Egyre többen ismerik fel, hogy minden egyes patinás, igazi szegedi épület eltűnésével szegényebb lesz a város. Nemcsak azért, mert pótolhatatlan értékek tűnnek el, hanem azért is, mert valóságos építészeti piac híján az eltűnt értékek helyét olyan épületek foglalják el, amik építészeti minősége messze elmarad elődjétől. (Nem véletlenül, a mai építészeti tervezési piacot ugyanis a kontraszelekció jellemzi. Ma az a „menő” építész, aki lehet olyan tehetségtelen, mint egy fatuskó, de olyan erkölcsi nívón áll, hogy „el tudja intézni a dolgot” hasonszörű hivatalbéli partnereivel.)

Az 1998-ban készült tervezet céljai ugyan aktuálisabbak, mint valaha, azonban eszközeit még le kell porolni.

Az utóbbi években bebizonyosodott ugyanis, hogy sem a szokványos értelemben vett önkormányzati tervtanácsra, sem a főépítészre nem testálhatók azok a feladatok, amiket ez a tervezet oda címzett. Ezeket a feladatokat célirányosan a közgyűlési bizottságok mellett működő, a városházi apparátustól teljesen független, az építészeti értékvédelmet értő és az iránt elkötelezett tagokból álló szakmai testületre kell bízni.

Az engedélyköteles építési munkák körének meghatározása ma már állami monopólium, ebben a vonatkozásban is a tervezet helyenként módosításra szorul.

A rendelettervezet elektronikus formában már nincs meg, az A), C) és D) részeket karakterfelismerő szoftverrel reprodukáltuk, a mellékleteket másolatban közöljük.

2011. május 8.

Kiss István építész

*A) A HELYI ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGVÉDELMI RENDELET TERVEZETE
(1998)*

Szeged Megyei Jogú Város Közgyűlése a Magyar Köztársaság Alkotmánya 70/D.§ (2) bekezdésében és a helyi önkormányzatokról szóló 1990.évi LXV.-törvény 8.§ (1) bekezdésében, továbbá az épített környezet átalakításáról és védelméről szóló 1997.évi LXXVIII. törvény 57.§ (2) bekezdésében foglalt kötelezettsége teljesítése érdekében, az 1990.évi LXV. törvény 16.§ (1) bekezdésében, valamint az 1997.évi LXXVIII. törvény 55.§ (2) és 57.§ (3) bekezdéseiben foglalt felhatalmazása alapján elrendeli Szeged város egyedi és sajátos építészeti arculatában megtestesülő építészeti örökségének védelmét, továbbá szükség és lehetőség esetén helyreállítását az alábbiak szerint:

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya

1.§

- (1) E rendelet hatálya Szeged Megyei Jogú Város területén a város építészeti örökségének a (2) bekezdésében meghatározott elemeire terjed ki.
- (2) Szeged város építészeti örökségének a város egyedi jellegét megtestesítő, de országos műemléki védelem alatt nem álló elemei:
  - a) az e rendelet I. sz. mellékletén lehatárolt területeken
    - aa) a város 1879. évi árvíz utáni átépítése során egységesen kialakított utcahálózat,
    - ab) a városhoz csatolt korábban önálló községek területén a történetileg kialakult utcahálózat eredeti vagy (a beépítési magasság és a keresztmetszeti elrendezés tekintetében) azt megközelítő geometriai jellemzőivel;
  - b) a város egyedi sajátosságát külső megjelenésükben megtestesítő egyedi objektumok:
    - ba) általában a város építészeti arculatát nagy számuk miatt alapvetően meghatározó eklektikus és szecessziós, továbbá az azokhoz szolid formálásukkal jól illeszkedő két világháború között létrejött neobarokk és premodern épülethomlokzatok, különösen az e rendelet 2. sz. mellékletében felsoroltak;
    - bb) jellegzetes formálásukkal, megfelelő tömeghatásukkal a környezetük térhatásában harmonikus megjelenésű tömegelemek (szobrok, közterületi tárgyak, a térhatást pozitív módon alakító fák), különösen az e rendelet 3. sz. mellékletében felsoroltak;
  - c) az egyedi objektumok olyan egymással térben összefüggő csoportjai, amelyek térbeli összefüggésükben is hordozzák a város egyedi és sajátos építészeti jellegét (egységes homlokzatsorok, egységes szobor-sorozatok, pozitív téralakító jelentőségű fasorok, kandeláber sorok stb.), különösen az e rendelet 4. sz. mellékletében felsoroltak;
  - d) azon - közterületnek minősülő - egészükben is áttekinthető utcák és közterek (városépítészeti terek) eredeti térhatása, melyek alkotó elemeinek harmonikus térbeli összefüggései, viszonylatai a térben tartózkodó emberek számára a város eredeti és sajátos építészeti jellegét jelenítik meg, különösen az e rendelet 5.sz. mellékletében felsoroltak;
  - e) azon, közterületnek nem minősülő, a csatlakozó közterületekkel harmonikus építészeti viszonyban álló építészeti terek (udvarok, átjárók), amelyek nyilvános használatát biztosított, vagy biztosítható, különösen az e rendelet 6. sz. mellékletében felsoroltak;

- f) azon parkok eredeti, a XX. század elejére kialakult jellege, amelyek azon időpontig létrejöttek, különösen az e rendelet 7.sz. mellékletében felsoroltak;
  - g) a városépítészeti terek olyan térben összefüggő rendszere, amely a terek egymásutániségában és egymáshoz való viszonyában, a végigjárás folyamatában érzékelhető eredeti és sajátos városépítészeti jelleget hordoz, különösen az e rendelet 8. sz. mellékletében meghatározott történeti belváros helyi védelem alatt állnak.
- (3) A város építészeti öröksége
- a) e rendelet mellékleteiben nem szereplő, de az (1) bekezdésben meghatározott, jellemzőknek megfelelő elemeit általános,
  - b) az e rendelet mellékleteiben felsoroltakat fokozott helyi védelem illeti meg.
- (4) Az általános helyi védelem ténye fennállása lehetőségét
- a) egyedi objektum esetében az azon végzendő - az e rendeletben foglaltakat is figyelembe véve - építési engedélyköteles* munka építési engedélyezési eljárása során,
  - b) egyéb, a (2) bekezdésben felsorolt elemek esetében legalább az azt érintő szabályozási terv készítése során
- a (2) bekezdésben foglaltak alapján kell megvizsgálni és e rendeletben foglaltaknak megfelelően eljárni.
- (5) A város építészeti öröksége azon általános helyi védelem alatt álló elemeit, amelyek hosszú távú történő fenntartását jelentős súlyú és valóságos közérdek nem gátolja, a város Közgyűlése az e rendelet 2.§-ában foglaltaknak megfelelő eljárás keretében az e rendelet megfelelő mellékletének felsorolásába történő felvétellel folyamatosan fokozott helyi védelem alá helyezi.
- (6) Az e rendelettel helyi védelem alá helyezett építészeti értékek külső megjelenését érintő építési, felújítási, szerelési, elhelyezési munkát végezni, valamint ezekre hatósági engedélyt adni, további az azokat érintő szabályozási tervet készíteni az egyéb országos, helyi és eseti érvényű jogszabályokban és más kötelező előírásokban foglaltakon túlmenően csak e rendelet előírásainak megfelelően szabad.

---

* A hatályos jogszabály most más megfogalmazást tesz szükségessé!

- (1) Az építészeti érték fokozott helyi védelem alá helyezését természetes és jogi személy(ek) egyaránt kezdeményezhetik, a főépítészhez benyújtott, a kívánt védelem tárgyát pontosan megjelölő beadványban.
- (2) A kezdeményezés szakmailag indokolt voltát a főépítész 60 napon belül - szükség esetén erre a célra összehívott szakmai testület véleményének meghallgatása után - elbírálja és a szakmailag indokolt kezdeményezést a Közgyűlés elé terjeszti*.
- (3) A főépítész a kezdeményezés szakmai elbírálásának eredményéről - ha a kezdeményezés Közgyűlés elé terjesztése
  - a) szakmai szempontból nem indokolt, a kezdeményező(ke)t,
  - b) szakmai szempontból indokolt, a kezdeményező(ke)t és az építészeti érték anyagi hordozójának tulajdonosát, használóját írásban értesíteni, utóbbi esetben a tulajdonossal, használóval ismertetve a Közgyűlés döntéséig fennálló ideiglenes fokozott helyi védelemmel kapcsolatos tudnivalókat.
- 4) A város bármely területére készülő (részletes) szabályozási terv készítése során azt is vizsgálni kell, hogy a területen vannak-e fokozott helyi védelemre érdemes építészeti értékek; indokolt esetben a terv jóváhagyási eljárása keretében kell kezdeményezni ezen értékek - a szabályozási terv jóváhagyásával egyidejű - fokozott helyi védelem alá helyezését.
- (5) A fokozott helyi védelem alá helyezésre irányuló eljárásnak a tulajdonos (használó) értesítésétől a Közgyűlés döntéséig tartó ideje alatt az érintett objektumot ideiglenesen fokozott védelem alatt állónak kell tekinteni.
- (6) Építészeti értékek fokozott helyi védelem alá helyezéséről a jegyző a Közgyűlés döntését követően írásban köteles értesíteni
  - a) a helyi védelem alá helyezés kezdeményezőjét (kezdeményezőit),
  - b) az építészeti érték tulajdonosát, használóját (tulajdonosait, használóit) az e rendeletből származó korlátozások, kötelezettségek és jogok ismertetésével,
  - c) a területileg illetékes műemlékvédelmi hatóságot,
  - d) a földhivatalt.
- (7) A fokozott helyi védelem alá helyezés tényét a jegyző az ingatlannyilvántartásba bejegyezteti; a bejegyzés elmaradása e rendelet hatályát nem érinti.
- (8) A helyi védelem megszüntetésének csak abban a kivételes esetben van helye, ha a védett építészeti érték anyagi hordozójának helyre nem állítható károsodása műszaki eszközökkel nem küszöbölheti ki.
- (9) A fokozott helyi védelmet megszüntető eljárás során az (1), (3), (4), (6) és (7) bekezdésekben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.
- (10) A fokozott helyi védelem alatt álló építészeti értékekről, ezek állapotváltozásairól, a helyreállítási igényekről a főépítész e rendelet 9. sz. mellékletében foglaltaknak megfelelő adatlapot vezet.

---

* Ezt a hatáskört az erre a célra létrehozott tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

II. AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG FENNTARTÁSI ÉS HELYREÁLLÍTÁSI KÖVETELMÉNYEI

A településszerkezet helyi védelme

3.§

- (1) Az e rendelet 1. sz. mellékletében meghatározott területén az utcaszerkezetek általános helyi védelmét az érintett területre készülő szabályozási tervekben és helyi építési előírásokban kell biztosítani.
- (2) A történetileg kialakult, illetőleg kialakított utca-tér hálózatot meg kell őrizni; utcát vagy teret beépíteni nem szabad.
- (3) Az általános helyi védelem alatt álló utca-tér hálózaton belül meg kell őrizni a hagyományosan kialakult
  - a) beépítési szélességet, figyelembe véve a (4) bekezdésben foglaltakat,
  - b) a beépítési légtér-arányt az (5) bekezdés szerint,
  - c) jellemző beépítési módot
  - d) keresztmetszeti elrendezést, amennyiben ezt a használati (pl. közlekedési) követelmények lehetővé teszik.
- (4) A hagyományosan kialakult beépítési szélességet csak abban a kivételes esetben szabad megnövelni, ha
  - a) azt a közlekedési igények elkerülhetetlenül szükségessé teszik,
  - b) ha az ennek következtében szükséges bontások végrehajthatók és viszonylag rövid időn belül egységes az eredetihez hasonló jellegű beépítés alakulhat ki.
- (5) A hagyományos beépítési magasság csak az adott területi egység hagyományos beépítési karakterére még jellemző legnagyobb beépítési magasságig növelhető.

Egyedi objektumok

4.§.

- (1) Helyi védelem alatt álló egyedi objektumok eredeti külső megjelenését:
  - a) egészének és részleteinek külső ,geometriai formáit, azok rész- és befoglaló méreteit,
  - b) eredeti anyaghatását egészében és részleteiben,
  - c) amennyiben az ismert, eredeti színhatását, ha az nem ismert, feltételezhetően hasonló színhatást,
  - d) eredeti épülettartozékait és felszereléseita (2)-(7) bekezdésekben foglaltakat is figyelembe véve meg kell őrizni, illetve helyre kell állítani.
- (2) Ha a helyi védelem alatt álló objektum egyes részeit, részleteit az eredetitől eltérő megjelenésűvé alakították át, az objektum egészére vagy lehatárolható, az átalakított részt is magában foglaló részegységekre kiterjedő felújítás során az(oka)t
  - a) az eredeti állapotnak megfelelően, vagy
  - b) ha az átalakított rész(ek) eredeti állapotára vonatkozó dokumentum nem lelhető fel és azt következtetésekkel sem lehet valószínűsíteni, a homlokzat megfelelő megmaradt eredeti elemeinek, vagy hasonló stílusú épülethomlokzatok eredeti és analóg formaelemeinek alkalmazásávalkell helyreállítani.
- (3) Helyi védelem alatt álló épülethomlokzatok esetében a csatlakozó tetőfelületet - a vízvezető rendszert is beleértve -

- a) az e rendelet 8. sz. mellékletében meghatározott történeti Belvárosban az eredeti anyaghasználattal és szerkezeti megoldásokkal,
  - b) egyéb területeken legalább a fedési anyag fajtájára (pl. cserép, pala) kiterjedően kell megőrizni, illetve fenntartani.
- (4) Amennyiben a környezetében betöltött jelleghordozó szerepe miatt helyi védelem alá helyezett épülethomlokzat, vagy egyéb objektum stílárís, arány- vagy ritmus hiba felújítás során korrigálható, ha annak eredményeként egységes építészeti illetőleg egyéb művészi hatás jön létre.
- (5) Helyi védelem alatt álló épülethomlokzaton a földszint nem lakás célú hasznosítása céljából megengedhető a földszinti nyílások kibővítése, de csak ablakmellvéd kibontással.
- (6) Helyi védelem alatt álló épülethomlokzaton, illetve ahhoz csatlakozóan,
- a) pince hasznosítása céljából lejáró építmény kialakítása,
  - b) hézagos zárt sorú beépítés esetén az épületköz beépítése,
- a vonatkozó szabályozási terv megszabta kereteken belül olyan kivételes lehetőség, amelynek joga csak e rendelet 10.§(3)-(5) bekezdései szerinti külön eljárás keretében és nem feltétlenül szerezhető meg.
- (7) A (5) bekezdés a),b) és c) szerinti munkák elvégzésének joga a külön eljárás keretében csak akkor biztosítható, ha a benyújtott terv megvalósítása esetén
- a) fokozott helyi védelem alatt álló épülethomlokzat esetében a (2) bek. b) valamint a (4) bek. szerinti feltételek kétséget kizáróan teljesülnek,
  - b) általános helyi védelem alatt átló épülethomlokzat esetén a (4) bekezdés szerinti feltétel teljesül.
- (8) Helyi védelem alatt álló homlokzatokhoz közvetlenül csatlakozó tetőfelület alatt tetőtérbeépítés csak olyan módon létesíthető, hogy e tető felületén
- a) általában csak síkban fekvő tetőablak lehet, de
  - b) amennyiben a homlokzathoz csatlakozó közterület homlokzatra merőleges szélessége 20,0 m-nél nagyobb, nem lehet tetőablak.
- (9) Fokozott helyi védelem alatt álló épülethomlokzathoz csatlakozó
- a) tetőfelületen reklámberendezés nem helyezhető el és ilyen meglévő berendezés nem újítható fel,
  - b) egyéb közterületről látható homlokzaton reklámtábla, óriásplakát nem helyezhető el, illetőleg ilyen meglévő reklámhordozó nem újítható fel,
  - c) esetleges elő- vagy oldalkertben (épületközben) reklám illetve hirdetőberendezés nem helyezhető el.
- (10) Fokozott helyi védelem alatt álló épülethomlokzaton
- a) 1 m²-nél nagyobb felirati vagy reklámtábla sem a homlokzat síkjában, sem másképp nem szerelhető fel és meglévő ilyen szerkezet nem újítható fel, kivéve ha ennek helyét az épület építésével egyidejűleg kiképezték,
  - b) konzolosan elhelyezett reklámfelirat, vagy tábla függőleges hossza sem lehet nagyobb 1,5 m-nél és meglévő ilyen szerkezet nem újítható fel,
  - c) felirati tábla csak a hagyományos módon a bejárat mellett - általában intézménymegnevezés feltüntetésére használt - szerelhető fel,
  - d) cég feliratot, üzlet megnevezést és egyéb reklámfeliratot különálló, az építészeti tagozatok nagyságrendjével összehangolt, minden esetben 30 cm-nél nem nagyobb betűk felszerelésével, vagy az erre alkalmas festett sík homlokzatmezőkön való felfestésével szabad megvalósítani, de csak olyan módon, hogy a felirat ne takarjon el építészeti tagozatot,

- e) legalább a 10 cm-nél nagyobb betűkből álló feliratok betűtípusának az épület homlokzatával azonos stílusúnak kell lenni (pl. eklektikus épületen a DIN 16518 szerint a reneszánsz vagy barokk betűtípus-csoportba sorolható legyen),
- f) konzolos cégéreként az adott épülethez megtervezett és elkészített szerkezet alkalmazható, de nem szerelhető fel „típus” jelleggel fogalmazott, vagy a - homlokzathoz adaptálás nélkül - valamely cég, üzletlánc stb. "típizált" reklámhordozója,
- g) látható módon semmilyen vezeték nem szerelhető.

Objektumcsoportok helyi védelme

5.§

- (1) Általános helyi védelem alatt állónak kell tekinteni minden olyan térfalat (homlokzatsort), amelyben az ezt határoló keresztirányú közterületek között az e rendelet 1.§ (2) bek. ba) pontja szerinti feltételeknek megfelelő épülethomlokzatok aránya az 1/3-ot eléri.
- (2) Helyi védelem alatt álló térfal egységes építészeti megjelenésének követelményeit szabályozási tervben, annak jóváhagyásáig a főépítész* e rendeletben megfogalmazott általános követelményeket egyedi esetekben érvényesítő eseti állásfoglalásában kell meghatározni.
- (3) Helyi védelem alatt álló térfal(szakasz) részét alkotó helyi vagy műemléki védelem alatt álló épülethomlokzatokat a védelem alatt nem álló külső homlokzatokon végzett, a külső megjelenését érintő építési-szerelési munkák, valamint foghíjbeépítés esetén
  - a) homlokzatmagasság,
  - b) a tető hajlásszöge és anyaga,
  - c) az épület minden szintjén értelmezett építési vonal (beleértve az épületkiugrásokat is),
  - d) a homlokzatok vízszintes és függőleges ritmusa,
  - e) a földszint és az emeletszintek közötti homlokzati határvonal,
  - f) a tömör felületek és nyílások aránya,
  - g) a homlokzatok anyaga, felületképzése és színezése,
  - h) a feliratok és egyéb épületfelszerelések
 meghatározása illetve kialakítása szempontjából mértékadónak kell tekinteni és biztosítani kell, hogy a nem védett objektumok a térfalban sem elütő formálásukkal, sem más eszközökkel ne jelenhessenek meg a védetteknel hangsúlyosabban.
- (4) Helyi védelem alatt álló térképző fasor
  - a) térbeli helyzetét,
  - b) eredeti és egységes fajtajellegét, c) ritmusát
 felújítás során is meg kell őrizni.
- (5) Helyi védelem alatt álló szobor sorozat nem védett elemeinek esetleges cseréje, illetve hiányzó elemének pótlása során a védett elemeket
  - a) a tömeghatás,
  - b) a teljes magasság,
  - c) a posztamens és a szobor magassági aránya,
  - d) az anyaghasználat
 szempontjából mértékadónak kell tekinteni.

---

* Ezt az erre a célra létrehozott tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

Városépítészeti terek helyi védelme

6. §

- (1) A helyi védelem alatt álló városépítészeti terekben a helyi védelem és országos műemléki védelem alatt álló egyedi objektumok és objektumcsoportok e rendeletben és az országos érvényű jogszabályokban meghatározott védelmén túlmenően a közterületek megfelelő átalakításával gondoskodni kell arról, hogy a teret meghatározó építészeti értékek térbeli hatását a térben tartózkodók annak teljességében érzékelhessék.
- (2) Fokozott helyi védelem alatt álló városépítészeti térben az 5. sz. mellékletben felsorolt, a tér hatását rontó épülethomlokzatokat fokozatosan (homlokzatfelújítás esetén feltétlenül) az 5.§ (3) bekezdésben foglaltakat is megfelelően alkalmazva úgy kell átalakítani, hogy azok térbeli hatása ne ronthassa le a védett épülethomlokzatok hatását.
- (3) Fokozott helyi védelem alatt álló városépítészeti térben az eredeti térhatást rontó későbbi környezetidegen beavatkozások (pl. zártsorú beépítésben mesterségesen létrehozott foghíjak, az egységes építési vonal szándékos megbontása stb.) következményeit megfelelő építészeti eszközökkel mérsékelni kell; az ilyen módon érintett - e rendelet 5. sz. mellékletében megnevezett - telkeken a közterülettel összefüggésben lévő átalakítás, bővítés joga csak a (7) bekezdés szerinti külön eljárásban^{*} szerezhető meg.
- (4) Fokozott helyi védelem alatt álló városépítészeti térben
  - a) a reklámhordozókra és vezetékekre vonatkozó, e rendelet 4.§ (9) és (10) bekezdéseiben foglalt követelményeket a fokozott helyi védelem alatt nem álló épületekre is alkalmazni kell,
  - b) közterületen bármely építmény, hirdetőberendezés, köztárgy és egyéb látható elem csak a városépítészeti tér egészére kiterjedő építészeti terv szerint helyezhető el,
  - c) légvezeték - trolibusz felső vezeték kivételével - épülethomlokzaton kívül sem szabad vezetni,
  - d) túlzottan hangsúlyos reklámhordozó (pl- 1,5 m²-nél nagyobb plakát) nem helyezhető el.
- (5) A kialakulásuk idején kifejezetten jelentős járműforgalom lebonyolítására szánt terek (körút, sugárút) kivételével a helyi védelem alatt álló városépítészeti terek járműforgalmát - a távolabbi területekre irányuló átmenő forgalom lehetőség szerinti kizárásával - az elengedhetetlenül szükséges mértékűre kell korlátozni.
- (6) Helyi védelem alatt álló városépítészeti terek egységes hatásának megőrzése, illetőleg helyreállítása érdekében az (1)-(4) bekezdésekben foglalt követelményeket:
  - a) az azok keretében szabályozható elemek tekintetében a területre vonatkozó szabályozási tervben és előírásokban,
  - b) egyéb vonatkozásban a közterületek minden látható elemére kiterjedő közterület alakítási tervben és az ennek megfelelően készülő részletes tervben,
  - c) ezek elkészültéig, illetőleg jóváhagyásáig a főépítész^{*} eseti állásfoglalásaiban kell érvényesíteni.
- (7) A (3) bekezdés szerinti bővítés, valamint a (6) bekezdés b) szerinti terv alkalmazása csak az önkormányzati tervtanács^{*} kétséget kizáróan egyetértő véleménye esetén lehetséges.

---

* Ezt az erre a célra létrehozott tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

Nyilvános használatú udvarok, átjárók

7.§

A helyi védelem alatt álló udvarokra és átjárókra a 6.§ előírásait kell megfelelően alkalmazni és ennek keretében biztosítani kell azok és a csatlakozó közterületek építészeti összhangját.

Parkok helyi védelme

8.§

- (1) A helyi védelem alatt álló parkokat folyamatosan helyre kell állítani.
- (2) A helyi védelem alatt álló parkok helyreállítása során biztosítani kell
  - a) az eredeti jelleg helyreállítását a belső szerkezet, a jellemző növényanyag, a növények fedettség vonatkozásában egyaránt,
  - b) a más közterületektől való elhatárolás eredeti jellegének helyreállítását,
  - c) a park és környezete eredeti összhangjának helyreállítását.
- (3) Park rekonstrukciós terve csak abban az esetben hagyható jóvá, ha a (2) bekezdésben foglalt követelmények teljesítését az önkormányzati tervtanács* kétséget kizáró véleménye tanúsítja.

Városépítészeti térrendszer helyi védelme

9.§

- (1) A helyi védelem alatt álló térrendszerben az e rendelet 6.§-ában foglalt, a fokozott helyi védelem alatt álló városépítészeti terekre vonatkozó követelményeket az egyes egymáshoz csatlakozó városépítészeti terekben egymással összehangoltan kell alkalmazni.
- (2) A helyi védelem alatt álló térrendszerben az épülethomlokzatok színezését - színterv alapján - egymással össze kell hangolni.
- (3) A helyi védelem alatt álló városépítészeti térrendszerben a távolabbi területekre irányuló, elkerülhetetlenül szükséges mértékű gépjárműforgalmat csak az egzakt forgalmi elemzéssel meghatározott - a 8. sz. mellékletben megnevezett - útvonalakon szabad átvezetni.

---

* Ezt az erre a célra létrehozott tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

III. A TULAJDONHOZ FÚZÓDÓ JOGOK ÉS KORLÁTOZÁSOK

10.§

- (1) A helyi védelem alatt álló objektum tulajdonosa(i), használója köteles(ek) a jó műszaki állapot fenntartása törvényes kötelezettségén belül a védett építészeti érték eredeti megjelenését az e rendelet 4.§-ában meghatározottak szerint megőrizni, illetve helyreállítani.
- (2) A vonatkozó országos hatályú jogszabály előírásain túlmenően a helyi védelem alatt álló objektum bármely, annak külső megjelenését érintő építési, felújítási, helyreállítási, elhelyezési munka csak építési engedély alapján végezhető.*
- (3) Helyi védelem alatt álló homlokzatú épület a homlokzatot érintő módon általában nem bővíthető, de a tulajdonos (fokozott helyi védelem alatt álló épülethomlokzat esetében csak e rendelet 2. sz. mellékletében külön megjelölt épületek vonatkozásában a vízszintes vagy függőleges, külső megjelenést is érintő jogát is - saját költségén és kockázatára megszerezheti, ha a bővítésre olyan építészeti tervet tud kidolgoztatni, amelyet
  - a) általános helyi védelem alatt álló épület(homlokzat) esetében a főépítész**
  - b) fokozott helyi védelem alatt álló épület(homlokzat) esetében az önkormányzati tervtanács**az e rendelet 4.§ (7) bekezdésében foglaltak szerint megfelelőnek minősít.
- 4) A (3) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni a helyi védelem alatt álló épülethomlokzaton az e rendelet 4.§ (4) és (6) a) bekezdéseiben foglalt munkák elvégzése nem feltétlenül megszerezhető - jogának megszerzése érdekében is.
- 5) A (3) és (4) bekezdésben meghatározott munkák elvégzési (csak megfelelően kidolgozott terv alapján megítélhető) joga e rendeletben általánosan megfogalmazott feltételeinek, továbbá előzetes részletezése sem a hatóságtól, sem a terv elbírálására jogosultaktól nem követelhető.
- (6) Fokozott helyi védelem alatt álló objektum tulajdonosa a védett értéket érintő állagmegóvási, felújítási, helyreállítási munkához a főépítészhez benyújtott kérelemben önkormányzati támogatást kérhet, továbbá önkormányzati rendeletben meghatározott mértékű ingatlanadó kedvezményre jogosult.
- (7) Fokozott helyi védelem alatt álló (homlokzatú) épület bővítése esetén az építési övezetben meghatározott telekbeépítettség további 10%-kal túlléphető.
- (8) Helyi védelem alatt nem álló, de
  - a) helyi védelem alatt álló térfalban,
  - b) fokozott helyi védelem alatt álló városépítészeti térbenlévő épületek (építmények) külső megjelenését érintő építési-fenntartási munkák is csak az e rendelet 5.§ (3), 6.§ (2), (3) és (4) bekezdéseiben foglalt feltételekkel, továbbá a munkák ezen § (2) bekezdésében meghatározott körében csak építési engedély alapján végezhetők.

---

* A hatályos jogszabály most más megfogalmazást tesz szükségessé!

** Ezt az erre a célra létrehozott tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

IV. AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG HELYI VÉDELMÉVEL KAPCSOLATOS
ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK

11.§

- (1) A fokozott helyi védelem alatt álló egyedi objektumok állagmegóvásának, felújításának, helyreállításának támogatása céljából a város Közgyűlése az éves költségvetési rendeletben támogatási keretet biztosít. A támogatási keretből a főépítész szakmai véleménye figyelembe vételével az azt igénylő ingatlan tulajdonosok számára a Városfejlesztési és Tulajdonosi Bizottság - a költségvetési rendeletben meghatározott eseti összeghatárig -
  - a) különösen igényes építészeti-műszaki tervezést igénylő esetekben terv biztosítása,
  - b) vagy a kivitelezéshez történő pénzbeli hozzájárulás formájában indokolt esetben támogatást nyújthat.
- (2) A fokozott helyi védelem alatt álló egyedi objektumok tulajdonosainak a város önkormányzata a helyi adókról szóló rendeletében meghatározott mértékű adókedvezményt biztosít.
- (3) A város Közgyűlése - elsősorban az építésügyi bírságok önkormányzatot illető részéből és esetenként a Központi Környezetvédelmi Alapból pályázati úton elnyert támogatásból - az éves költségvetési rendeletében a településkép védelme érdekében elvégzendő és elrendelhető építési munkák költségeire - a felhasználás helyének meghatározásával - településkép-védelmi keretet különít el.
- (4) A településkép-védelmi keretet az exponált fekvésű
  - a) önkormányzati tulajdonban lévő épületek külső megjelenését érintő kisebb volumenű (teljes felújítással nem összefüggő) helyreállítási munkák,
  - b) nem önkormányzati tulajdonú épületek védett városképet zavaró külső megjelenését átalakító építési munkák költségeinek fedezésére, továbbá
  - c) a fokozottan védett városépítészeti terekben (térrendszerben) keletkezett környezetidegen beavatkozások következményeit enyhítő átépítések, foghíjbeépítések támogatásárakell felhasználni.
- (5) Az önkormányzat a közterületek folyamatos rekonstrukciója ütemezését a 6. és 9.§-okban foglalt követelmények figyelembe vételével hajtja végre.
- (6) Az önkormányzat a fokozott helyi védelem alatt álló
  - a) egyedi objektumokon végezni kívánt, e rendeletben meghatározott egyes építési munkák megengedhető voltának elbírálására,
  - b) városépítészeti terek alakítására-helyreállítására vonatkozó tervek elbírálására önkormányzati tervtanácsot működtet; a tervtanácsot a főépítész hívja össze.*
- (7) Az önkormányzati tervtanács feladata kizárólag annak elbírálása, hogy a tervezett munka a bemutatott formában maradéktalanul megfelel-e az építészeti örökség helyi védelme e rendeletben rögzített követelményeinek; bármilyen kétség esetén támogató állásfoglalást nem adhat.

---

* Ezt az önkormányzati tervtanács helyett külön tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

V. AZ ÉPÍTÉSÜGYI HATÓSÁG HELYI VÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATAI

12.§

- (1) Az építésügyi hatóság az építésügyi hatósági ellenőrzés keretében évente, illetve bejelentés alapján ellenőrzi a helyi védelem alatt álló objektumok védett elemeinek állapotát és építési engedély nélkül, vagy annak nem megfelelő módon végzett építési-szerelési munka észlelése esetén megteszi a törvényben előírt intézkedéseket.
- (2) Ha a helyi védelem alatt álló objektum külső megjelenését érintő engedély nélkül végzett építési-szerelési munka nem felel meg e rendelet előírásainak, arra fennmaradási engedély nem adható.
- (3) Ha az építési hatóság ellenőrzése során helyi védelem alatt álló objektum külső megjelenését érintő állagromlást állapít meg, az építmény(rész)en, az állagmegóvás (karbantartás) jellegű munkák elvégzését elrendeli.
- (4) A település védelme érdekében elrendelhető az állagmegóvás mértékét meghaladó építési-szerelési munkákat az építésügyi hatóság a Közgyűlés éves költségvetési rendeletének megfelelően rendeli el.
- (5) Az építésügyi hatóság, az építésügyi hatósági engedélyezés körébe nem tartozó engedélyezési eljárások során a fokozott helyi védelem alatt álló egyedi objektumok, városépítészeti terek és térrendszer esetében szakhatósági állásfoglalását e rendelet 4.§ (10) és 6.§ (3) és (4) bekezdések előírásait is megtartva adja meg.
- (6) Az e rendelet 4.§ (6), 6.§ (3) és (4) b) valamint 8.§-a által érintett munkákra építési (elvi építési) engedély csak akkor adható, ha a kérelmező - az országos érvényi-jogszabályokban előírtakon túlmenően - a kérelemhez csatolja a főépítész* illetőleg az önkormányzati tervtanács* egyetértő nyilatkozatát.

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

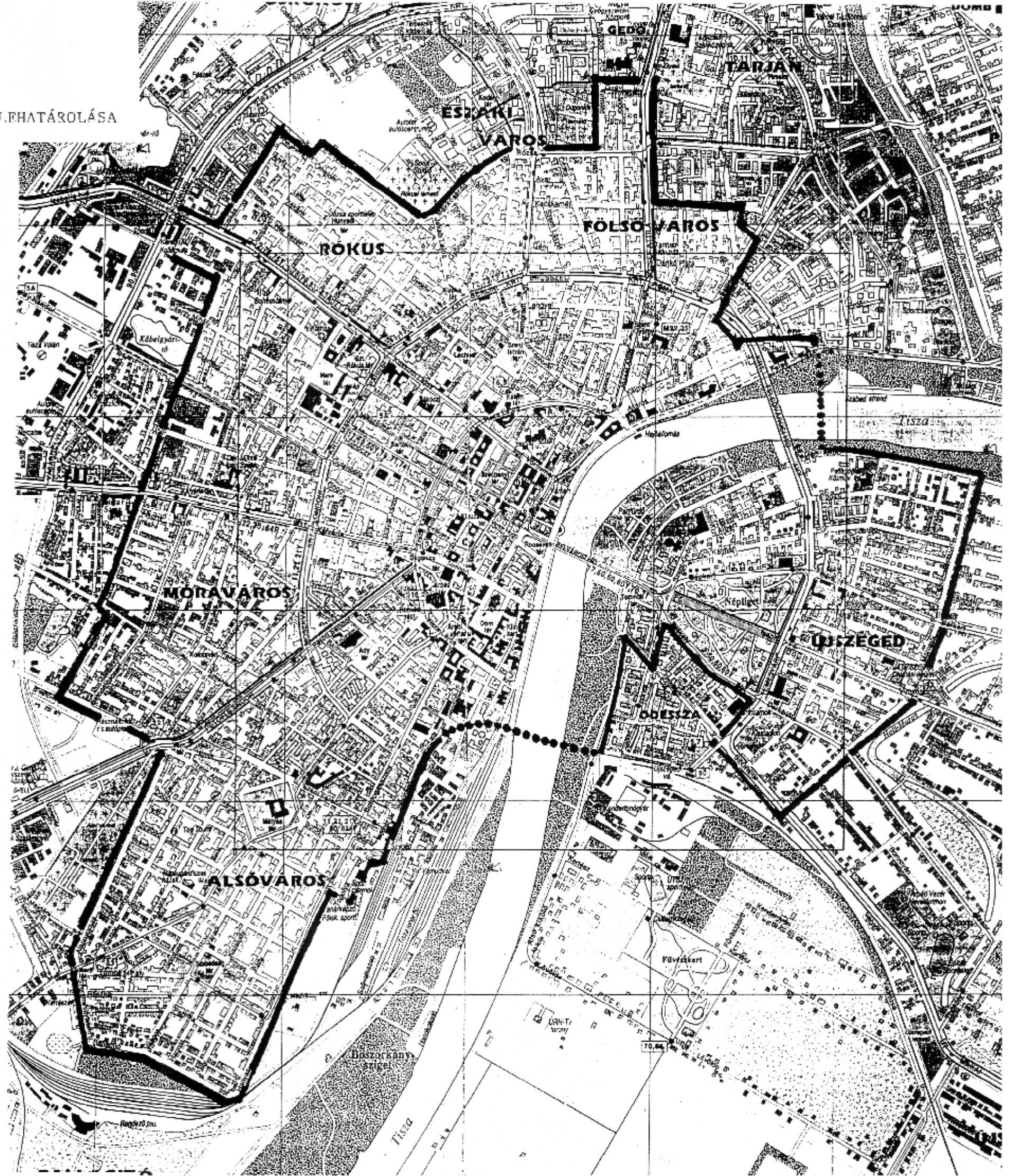
13.§

E rendelet kihirdetése napján,..... lép hatályba, rendelkezéseit az első fokú határozattal még el nem bírált folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

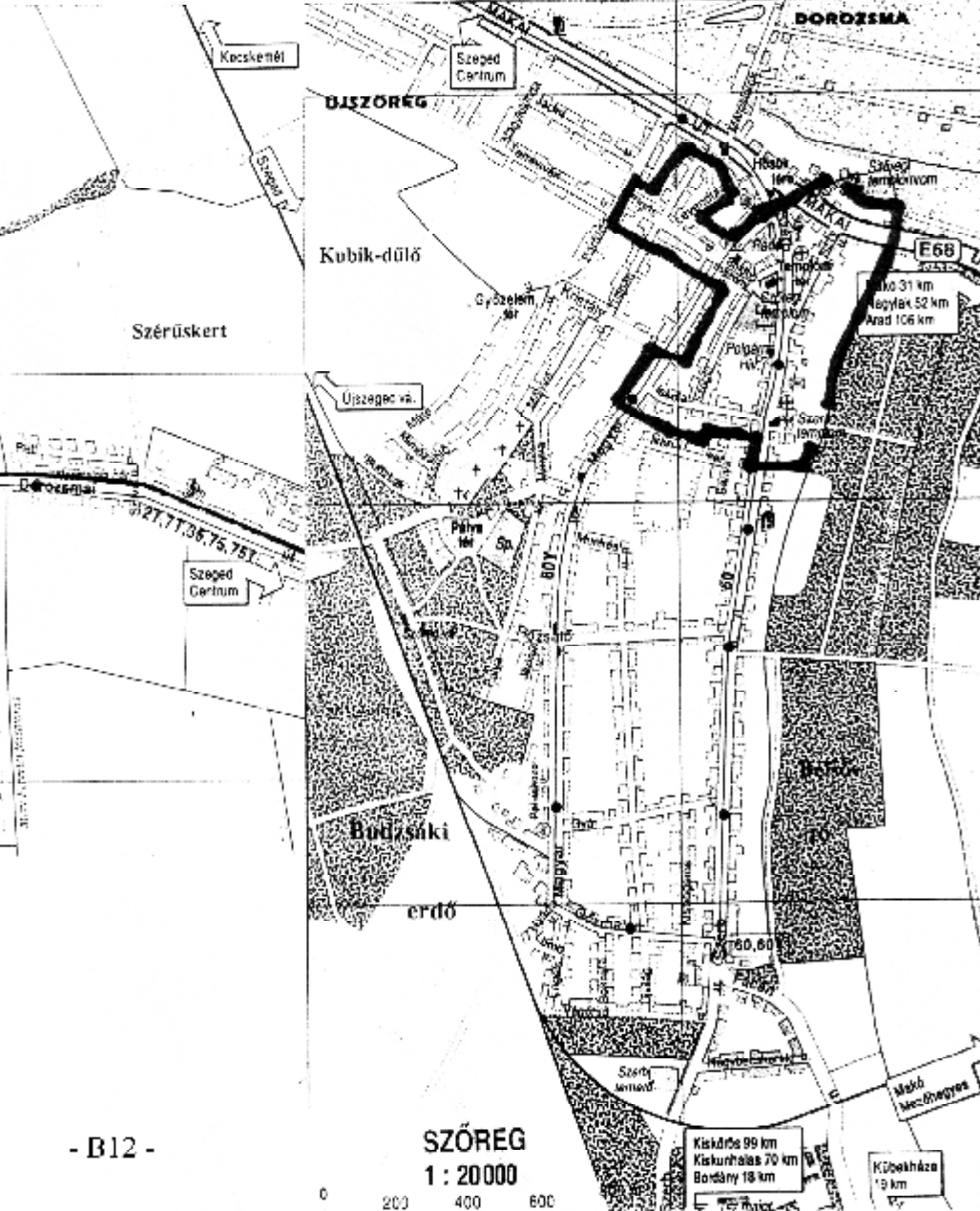
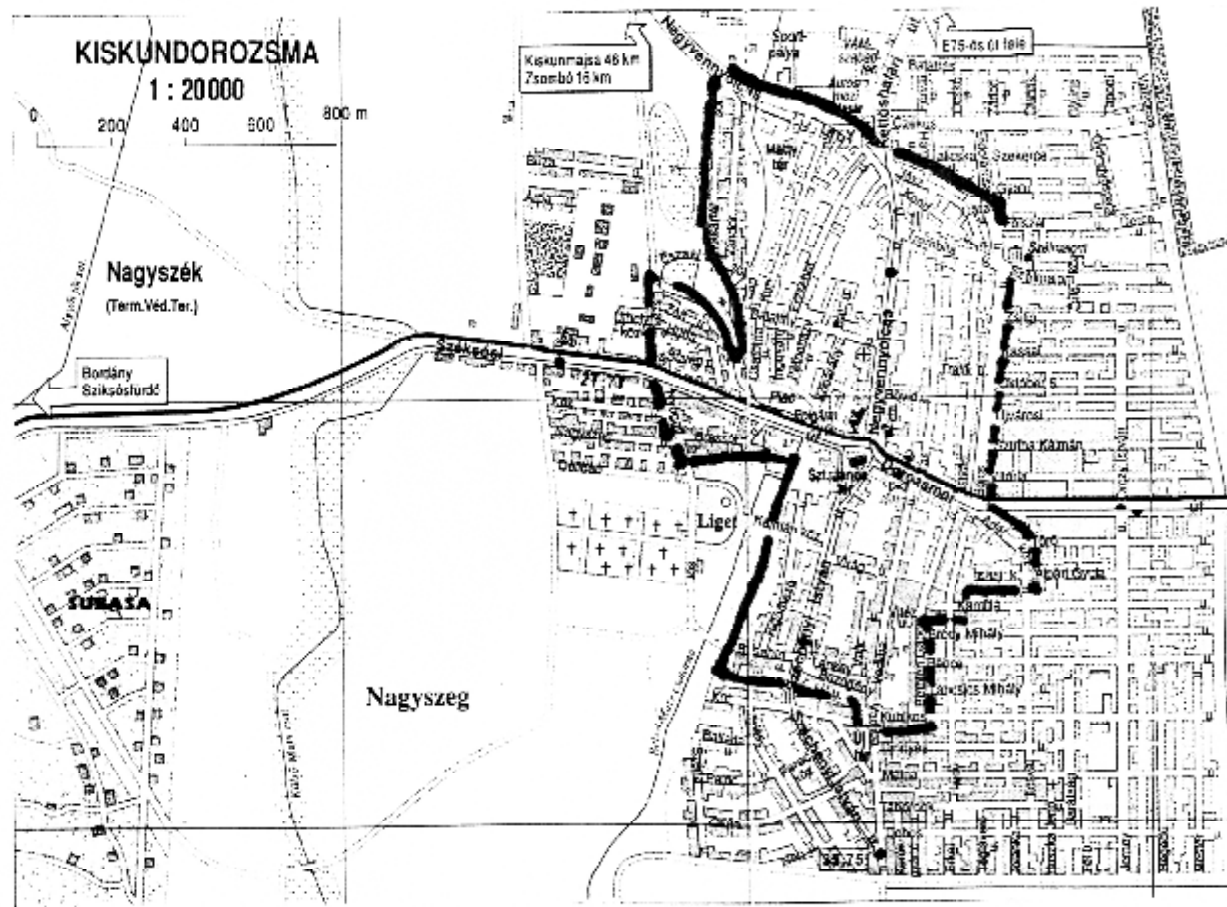
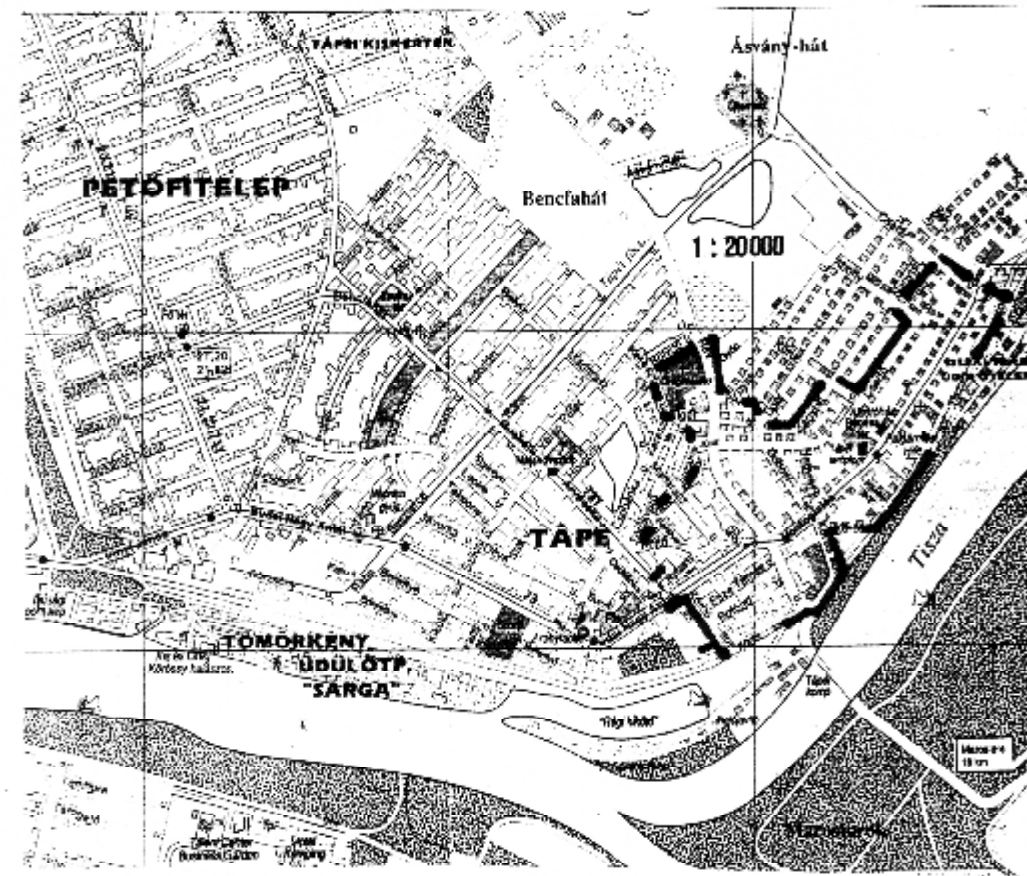
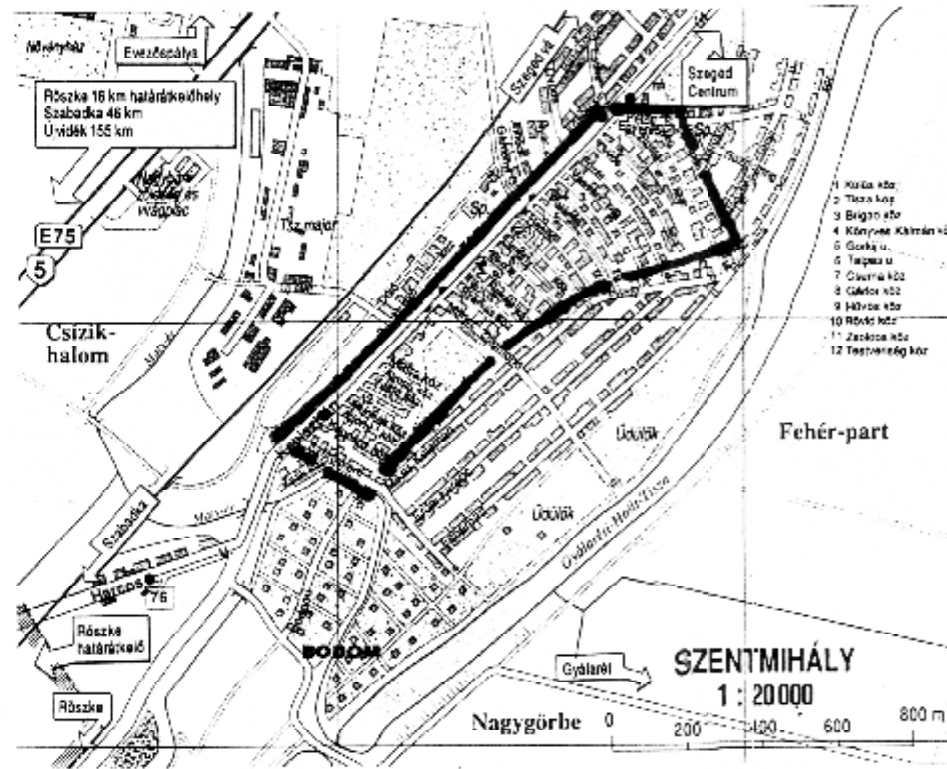
* Ezt az erre a célra létrehozott tanácsadó testület hatáskörébe kell utalni! (K.I. 2011.)

HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ UTCASZERKEZETEK LEHATÁROLÁSA

KÖZPONTI TERÜLET M 1:17500

CSATOLT KÖZSÉGEK

2.SZ. MELLÉKLET

FOKOZOTT HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ EGYEDI ÉPÜLETEK
JEGYZÉKE

- a) A jegyzékben szereplő épületeknek általában a közterület(ek)re néző homlokzata védett. Amennyiben az épület belső oldali homlokzata(i) is védelem alatt áll(nak), ezt a tényt a jegyzék megjegyzésben jelzi.
- b) A "bővítés joga megszerezhető" megjegyzés arra utal, hogy a függőleges (vizzintes) bővítés joga a rendelet 4.§(7) bek. szerinti külön eljárásban -elvileg - megszerezhető.

sorszám	utcanév, házszám	hrsz.	megjegyzés
1.	Attila utca 1.	3134	
2.	Aradi vértanúk tere 3.	3765	
3.	Arany János utca 8.	3995	
4.	Arany János utca 9.	4003	
5.	Arany János utca 13.	4000	
6.	Arany János utca 14.	3952	
7.	Berzsenyi Dániel utca 1.	4005	
8.	Berzsenyi Dániel utca 3.	4004	
9.	Deák Ferenc utca 13-15.	3967	
10.	Deák Ferenc utca 31.	3859	
11.	Dóm tér 3.	3814	
12.	Dóm tér 15.	3730	
13.	Dózsa György utca 5.	4016	
14.	Dózsa György utca 7.	4019	
15.	Dózsa György utca 9.	4020	
16.	Dózsa György utca 10.	4012	
17.	Dózsa György utca 13.	4031	
18.	Dugonics tér 4.	3907	
19.	Dugonics tér 7.	3178	
20.	Dugonics tér 12.	3757	
21.	Fekete Sas 19-21.	3919	
22.	Fekete Sas 23.	3914	
23.	Fekete Sas 25.	3913	
24.	Fekete Sas 27.	3912	
25.	Fekete Sas 28.	3891	
26.	Honvéd tér 1. (templom)	4341	
27.	Horváth Mihály utca 1/a bővítés joga megszerezhető	3956	
28.	Horváth Mihály utca 2.	3862	
29.	Horváth Mihály utca 3.	3954	
30.	Horváth Mihály utca 5.	3953	
31.	Jókai utca 2.	3772	
32.	Jókai utca 4.	3768	
33.	Jókai utca 6/a.	3767	
34.	József Attila sugárút 4.	2705	

sorszám	utca, házszám	hrsz.	hrsz.
35.	József Attila sugárút 6. bővítés joga megszerelhető	2704	2704
36.	József Attila sugárút 8.		2701
37.	Juhász Gyula utca 2/a		2965
38.	Kazinczy utca Evangélikus templom		4023
39.	Kazinczy utca 3.		4029
40.	Kazinczy utca 9.		4023
41.	Kazinczy utca 14.		4001
42.	Kálmány Lajos utca 2.		2402
43.	Kálvária sugárút 1.		3185
44.	Kálvin tér 2.		2985
45.	Kálvin téri templom		2977
46.	Kálvin tér 6.		2975/2
47.	Kárász utca 6.		3866
48.	Kárász utca 7.		3896
49.	Kárász utca 8.		3867
50.	Kárász utca 10.		3872
51.	Kárász utca 11.		3896
52.	Kárász utca 12.		3873
53.	Kárász utca 13.		3901/1
54.	Kárász utca 14.		3875
55.	Kárász utca 16.		3879
56.	Károlyi utca 2.		3932
57.	Kelemen utca 3.		3838
58.	Kelemen utca 4.		3876
59.	Kelemen utca 5.		3839
60.	Kelemen utca 8.		3869
61.	Kígyó utca 1.		3885
62.	Kígyó utca 2.		3888
63.	Kígyó utca 5.		3918
64.	Kígyó utca 7. bővítés joga megszerelhető		3915
65.	Kiss Ernő utca 3.		3924
66.	Kiss Ernő utca 5.		3924
67.	Kiss Menyhért utca 1.		3884
68.	Korányi fasor 3.		3795
69.	Korányi fasor 4.		3794
70.	Korányi fasor 6-12. Klinikák		3730
71.	Kölcsey utca 1.		3870
72.	Kölcsey utca 8.		3901/2
73.	Kölcsey utca 10.		3905
74.	Kölcsey utca 11.		3898
75.	Kölcsey utca 13.		3899
76.	Nagy Jenő utca 1.		3930
77.	Nagy Jenő utca 4.		3884
78.	Nádor utca 5.		3838
79.	Oroszlán utca 4.		3835
80.	Oskola utca 11.		3830
81.	Oskola utca 16.		3818
82.	Révai utca 2.		3799
83.	Révai utca 6/a.		3798
84.	Révai utca 6.		3797
85.	Révai utca 8.		3794

sorszám	utcanév, házszám	hrsz.
86.	Roosevelt tér 12.	3803
87.	Somogyi Béla utca 17.	3877
88.	Somogyi Béla utca 19.	3878
89.	Takaréktár utca 1.	3942
90.	Takaréktár utca 2.	3851
91.	Takaréktár utca 5.	3944
92.	Takaréktár utca 6.	3948
93.	Takaréktár utca 8.	3947
94.	Tisza Lajos krt. 10.	4030
95.	Tisza Lajos krt. 12.	4027
96.	Tisza Lajos krt. 14.	4024
97.	Tisza Lajos krt. 15.	2790
98.	Tisza Lajos krt. 16.	4023
99.	Tisza Lajos krt. 19.	2794
100.	Tisza Lajos krt. 20.	3999
101.	Tisza Lajos krt. 21.	2795
102.	Tisza Lajos krt. 23.	2798
103.	Tisza Lajos krt. 24.	3941
104.	Tisza Lajos krt. 27.	2803
105.	Tisza Lajos krt. 31.	2969
106.	Tisza Lajos krt. 33.	2970
107.	Tisza Lajos krt. 36.	3924
108.	Tisza Lajos krt. 37.	2986
109.	Tisza Lajos krt. 39.	2987
110.	Tisza Lajos krt. 40.	3921
111.	Tisza Lajos krt. 43.	3041
112.	Tisza Lajos krt. 44.	3918
113.	Tisza Lajos krt. 45.	3045
114.	Tisza Lajos krt. 48.	3916
115.	Tisza Lajos krt. 50.	3913
116.	Tisza Lajos krt. 51.	3133
117.	Tisza Lajos krt. 52.	3912
118.	Tisza Lajos krt. 54.	3911
119.	Tisza Lajos krt. 55.	3139
120.	Tisza Lajos krt. 57.	3140
121.	Tisza Lajos krt. 58.	3908
122.	Tisza Lajos krt. 59. bővítés joga megszereshető	3153
123.	Tisza Lajos krt. 60.	3760
124.	Tisza Lajos krt. 61. bővítés joga megszereshető	3153
125.	Tisza Lajos krt. 62.	3759
126.	Tisza Lajos krt. 63.	3158
127.	Tisza Lajos krt. 64.	3754
128.	Tisza Lajos krt. 65. bővítés joga megszereshető	3168
129.	Tisza Lajos krt. 66.	3754
130.	Tisza Lajos krt. 67. bővítés joga megszereshető	3169
131.	Tisza Lajos krt. 69. bővítés joga megszereshető	3173
132.	Tisza Lajos krt. 71.	3174
133.	Tisza Lajos krt. 72-74. bővítés joga megszereshető	3746

sorszám	utca, házszám	hatsz.
134.	Tisza Lajos krt. 73.	3176
135.	Tisza Lajos krt. 75.	3177
136.	Tisza Lajos krt. 76. bővítés joga megszerelhető	3145
137.	Tisza Lajos krt. 77.	3307
138.	Tisza Lajos krt. 78.	3743
139.	Tisza Lajos krt. 79.	3435
140.	Tisza Lajos krt. 81.	3435
141.	Tisza Lajos krt. 85-87.	3440
142.	Tisza Lajos krt. 88.	3728
143.	Tisza Lajos krt. 95.	3497
144.	Tisza Lajos krt. 97.	3497
145.	Tisza Lajos krt. 99.	3506
146.	Tisza Lajos krt. 101.	3507
147.	Tisza Lajos krt. 103.	3716
148.	Tisza Lajos krt. 109.	3724
149.	Toldy utca 4.	3775
150.	Tömörkény utca 1.	3802/1
151.	Tömörkény utca 2/b.	3796
152.	Széchenyi tér 2/a.	3969
153.	Széchenyi tér 3.	3968
154.	Széchenyi tér 5.	3960
155.	Széchenyi tér 6.	3958
156.	Széchenyi tér 7.	3945
157.	Széchenyi tér 16.	3863
158.	Szent Mihály utca 1.	2808
159.	Vidra utca 2.	2960
160.	Zrínyi utca 2.	3791
161.	Zrínyi utca 3.	3777
162.	Zrínyi utca 5.	3776
163.	Zrínyi utca 9.	3769
164.	Zrínyi utca 9/a.	3770
165.	Zrínyi utca 10.	3782

4.sz. melléklet

FOKOZOTT HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ OBJEKTUMCSOPORTOK

4/A TÉRFALAK (HOMLOKZATSOROK)

A "helyreállítás" megjegyzés arra utal, hogy a térfalak foghíjas vagy egy szakaszán beavatkozást igénylő környezetidegen beépítés, illetőleg nagy mértékű homlokzat-rontás történt.

A faliszámnál a "x" jelzés arra utal, hogy a térfal egy homlokzatzatból áll.

sorszám	faliszám (tól-ig)	sorszám	faliszám (tól-ig)
	1. Apáthy utca		2. Aradi vértanúk tere
1/1	1-3	2/1	
	(helyreállítás)		2-3-Dóm tér 7.,8.sz.
1/2	2-4	2/2	déli homlokzata
	(helyreállítás)		1 ^x
	3. Arany János utca		4. Árpád tér
3/1	1-3	4/1	2 ^x
3/2	9-17		
3/3	2-4		
3/4	10-16		
	(helyreállítás)		
	5. Bajza utca		6. Berzsenyi utca
5/1	2-4	6/1	1-5
5/2	1-3		
	7. Béla utca		
7/1	Tömörkény u.l.		
	Roosevelt tér 14.		
	(helyreállítás)		

sorszám faliszám (tól-ig)

8. ~~Arany János~~ ^{Deák F. u.} utca

8/1 1-7
(helyreállítás)
8/2 9-11^x
8/3 13-19
8/4 21-23
8/5 25-27^x
8/6 29-31

9. Dóm tér
(5-12. műemlékileg védett)

9/1 13-15

11. Dugonics tér
(13.sz. műemlékileg védett)

11/1 1-5
11/2 6-7
11/3 8-9
11/4 11-12

13. Fekete Sas utca
(1-3 műemlékiles védett)

13/1 7-13
13/2 19-21^x
(helyreállítás)
13/3 23-29

sorszám faliszám (tól-ig)

8. ~~Arany János~~ ^{Deák F. u.} utca

8/7 2-10
8/8 12-14
8/9 16-22
8/10 24-26^x
8/11 28-30^x
8/12 32-34

10. Dózsa György utca
(1-3. műemlékileg védett)

10/1 5-9
10/2 11-13
(Kazinczy u.13 -
- Tisza Lajos krt.10.)
10/3 Stefánia 6.-Dózsa Gy.u.6.
10/4 8-12
(helyreállítás)
10/5 14-16

12. Eötvös utca

12/1 5-7
12/2 6-8

13. Fekete Sas utca
(2-12 műemlékileg védett)

13/4 14-18
13/5 20-22
13/6 24-30

sorszám faliszám (tól-ig)

8. ~~Arany János~~ ^{Deák F. u.} utca

8/1 1-7
(helyreállítás)
8/2 9-11^x
8/3 13-19
8/4 21-23
8/5 25-27^x
8/6 29-31

9. Dóm tér
(5-12. műemlékileg védett)

9/1 13-15

11. Dugonics tér
(13.sz. műemlékileg védett)

11/1 1-5
11/2 6-7
11/3 8-9
11/4 11-12

13. Fekete Sas utca
(1-3 műemlékiles védett)

13/1 7-13
13/2 19-21^x
(helyreállítás)
13/3 23-29

sorszám faliszám (tól-ig)

8. ~~Arany János~~ ^{Deák F. u.} utca

8/7 2-10
8/8 12-14
8/9 16-22
8/10 24-26^x
8/11 28-30^x
8/12 32-34

10. Dózsa György utca
(1-3. műemlékileg védett)

10/1 5-9
10/2 11-13
(Kazinczy u.13 -
- Tisza Lajos krt.10.)
10/3 Stefánia 6.-Dózsa Gy.u.6.
10/4 8-12
(helyreállítás)
10/5 14-16

12. Eötvös utca

12/1 5-7
12/2 6-8

13. Fekete Sas utca
(2-12 műemlékileg védett)

13/4 14-18
13/5 20-22
13/6 24-30

sorszám	faliszám (tól-ig)	sorszám	faliszám (tól-ig)
14. Horváth Mihály utca		15. Jókai utca	
14/1	1a-9	15/1	2-6
14/2	2-9		
(helyreállítás)			
16. József Attila sugárút		17. Kálvin tér	
16/1	1-23	17/1	2-4
16/2	25-27	17/2	5-7
16/3	29-37		
16/4	4-24		
16/5	Osztrovszky u.l.- - József A.sgt.28.		
18. Kárász utca		19. Károlyi utca	
(1.sz. műemlékileg védett)		(1.sz. műemlékileg védett)	
18/1	3-11	19/1	2a-26 ^x
18/2	13-17		
18/3	2-4		
18/4	6-12		
18/5	14-16		
20. Kazinczy utca		21. Kelemen utca	
(Stefánia 14. műemlékileg védett)		(9 ^x ,11 ^x ,12 ^x sz egy homlokzatból álló térfalak műemlékileg védettek)	
20/1	- 1-3	21/1	1-7
20/2	5-11	21/2	2-4
20/3	2-4	21/3	6-10
20/4	10-14		
22. Kígyó utca		23. Kiss Ernő utca	
22/1	1 ^x	(2 ^x és 4 ^x sz.műemlékileg védett)	
22/2	3-5	23/1	3-5
22/3	2-4		
22/4	6-8		

sorszám	faliszám (tól-ig)	sorszám	faliszám (tól-ig)
---------	-------------------	---------	-------------------

36. Takaréktár utca

36/1 1-7

36/2 2-8

(helyreállítás)

37. Tisza Lajos körút

(2-4^x,28-30^x,86^xés 107^xműemlékileg

védett)

37/1 11-17

37/16 6-10

37/2 19-27

37/17 12-16

37/3 Juhász Gy.u.2a-

37/18 18-20

- Tisza L.krt.33.

37/19 22-26

37/4 37-39

37/20 32-36

37/5 41-45

37/21 38-40

37/6 51-53

37/22 42-46

37/7 59-63

37/23 48-54

(helyreállítás)

37/24 56-58

37/8 65-67

37/25 60-82

37/9 69-75

37/26 88

37/10 77

37/11 79-89

37/12 93-97

37/13 99-101

37/14 103-105

37/15 109

38. Toldy utca

(1^xműemlékileg védett)

38/1 2-4

39/1 1^x

39/2 2a-2c

(helyreállítás)

40. Zrínyi utca

40/1 1-5

40/2 7-11b

(helyreállítás)

40/3 2-10

(helyreállítás)

40/4 12-14

(helyreállítás)

4/B SZOBORSOROZATOK

sorszám	hely	hrsz.	megnevezés
1.	Széchenyi tér	3939	emlékmű kompozíció (hiányos)
2.	Dóm téri árkádok	3728/1 3737/2,4	"panteon" szobor és dombormű sorozat
3.	Móra park	4035/3	egyelőre csak 2 elemből (Tömörkény, Móra) álló, bővíthető kompozíció

4/C FASOROK

sorszám	hely	hrsz.	megnevezés, megjegyzés
1.	Tisza Lajos körút	3725 4039	kétoldali fasor, a körút terét 3 "hajóra" osztja
2.	József Attila sgt.	2543	kétoldali platánsor
3.	Széchenyi tér	3939	a) két oldali platánsor a "Korzó" mentén b) platánsor a villamos vágányok és a keleti térfalak közt
4.	Arany János utca	3998	kétoldali fasor
5.	Berzsenyi utca	4006	kétoldali fasor
6.	Kazinczy utca	3998 4022 4035	kétoldali fasor, beleértve a Stefánia 14. előtti szakaszt is
7.	Tömörkény utca	3801 3806	kétoldali fasor, beleértve az egykori utcát jelző szakaszt is a lakótelepi beépítésben
8.	Béla utca	3804	kétoldali fasor
9.	Révai utca	3800	nyugati oldali fasor

5.SZ. MELLÉKLET

FOKOZOTTAN VÉDETT VÁROSÉPÍTÉSZETI TEREK

A "helyreállítás" megjegyzés a foghíjakra, a térhatást súlyosan zavaró környezetidegen átépítésre, elvileg védett homlokzat súlyosan zavaró megcsonkítására, illetve kirívóan környezetidegen épülethomlokzatra, vagy a térfelszín kirívóan környezetidegen átépítésére utal.

sorszám	közterület megnevezése	hrs.
(A történeti Belváros építészeti főtengelye)		
1.	Aradi vöröslakó tere (helyreállítás: térfelszín ÉNy-i oldal)	3738
2.	Jókai utca (helyreállítás: Ny-i térfal)	3764/2
3.	"Árpád tér" (helyreállítás: térfelszínen utca átvezetés, DNy-i térfal)	3764/1
4.	Dugonics téri átvezetés (helyreállítás: a Kárász utca eredeti, félutcánkénti átvezetése a térfelszínen)	3761
5.	Kárász utca	3880
6.	Klauzál tér (helyreállítás: térfelszín)	3865 3887
7.	"Korzó" (Széchenyi tér tengelye)	3939
8.	Takaréktár utca (helyreállítás: 2-4)	3946
9.	Horváth Mihály utca (helyreállítás: foghíjbeépítés: 8-10)	3957
(A történeti Belváros középső "sugárútja")		
10.	Zrínyi utca (helyreállítás: Ny-i térfal 7-11b, K-i térfalon kerítésfal hiány)	3979
11.	Kelemen utca	3861
12.	Széchenyi tér K-i oldal	3939

sorszám	közterület megnevezése	hrsz.
---------	------------------------	-------

(A történeti Belváros K-i "sugárútja")

13.	Dóm tér	3732,-33,-34, -35/2,-36
14.	Oskola utca (helyreállítás: K-i térfalhiány)	3821
15.	Roosevelt tér Ny-i oldal	3820 Ny-i sáv
16.	Stefánia	4032
17.	Dózsa György utca (helyreállítás: 8.sz.)	3996 4015,-28

(É-D melléktengelyek)

18.	Fekete Sas utca (helyreállítás: 15,19-21)	3929
19.	Deák Ferenc utca	3854, 3977
20.	Berzsenyi utca	4006
21.	Révai utca (helyreállítás: Ny-i oldalon kerítés)	3800
22.	Béla utca (helyreállítás: Ny-i oldal térfaljelzés)	3804

(A történeti Belváros keresztirányú terei)

23.	Dugonics tér É-i oldal	3761 É-i sáv
24.	Somogyi utca (helyreállítás: 11 és 13 valamint 12 és 18 közt)	3792
25.	Kölcsey utca (helyreállítás: 6-8 közt, 9.sz.)	3874 3900
26.	Kígyó utca	3917
27.	Oroszlán utca	3842
28.	Tömörkény utca és folytatása a Palánk 1 és 3 között (helyreállítás: térfelszín Palánk 1-3 közt)	3806

sorszám	közterület megnevezése	hrszt
29.	Victor Hugo utca	3851,-57
30.	Roosevelt tér D-i oldal	3920 D-i sáv
31.	Nagy Jenő utca	3820
32.	Széchenyi tér D-i oldal	3939
33.	Híd utca	3976
34.	Károlyi utca (helyreállítás: É-i oldal térfalhiány)	3922,-33
35.	Széchenyi tér, utcaátvezetés	3939
36.	Vár utca	3972,-79
37.	Vár utca folytatása a múzeum előtt	4035/3 É-i sáv
38.	Városház utca	3935
39.	Kiss Ernő utca	3927
40.	Széchenyi téri utcaátvezetés	3939
41.	Wesselényi utca	3966,-87
42.	Széchenyi tér É-i oldal	3939 É-i sáv
43.	Vörösmarthy utca	3964,-89
44.	Arany János utca (helyreállítás:5-7,10-14)	3938
45.	Kazinczy utca eredeti hossza (helyreállítás:Stefánia 14. előtti térfelszín)	4022 4035/1 É-i sávja
46.	Rerrich Béla tér	3828/2
47.	Tisza Lajos körút (helyreállítás: 47-49,68-72,80-82, 93,109)	3725,4039
48.	"Kis Dugonics tér"	3306
49.	József Attila sugárút (helyreállítás:1.helye)	2543
50.	Korányi fasor (félutca)	2286/1

7.SZ. MELLÉKLET

HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ PARKOK

sorszám	megnevezés	hatsz.
1.	Várkert	4035/1
2.	"Móra-park"	4035/2 (a múzeum előtti úttól a Hídig)
3.	Széchenyi tér négy parkmezője (a 10. és 11.sz.előtti mezők jelenlegi formája környezetidegen átépítés eredménye)	3939
4.	("Nagy") Dugonics tér park mezője	3761 középső terület
5.	Rerrich Béla tér parkmező	3728/2 középső terület

8.SZ. MELLÉKLET

A HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ VÁROSÉPÍTÉSZETI TÉRRENDSZER MEGHATÁROZÁSA ÉS FŐ JELLEMZŐI

1. A helyi védelem alatt álló városépítészeti térrendszer Szeged, Tisza Lajos körút és a Tisza folyó által határolt történeti belvárosra, beleértve a Tisza Lajos körút egészét.
2. A térrendszer elemeinek hierarchiáját az 5.sz. melléklet felsorolása rögzíti.
3. A térrendszerben átmenő gépjármű forgalom csak az alábbi útvonalon megengedett:
  - Széchenyi tér északi oldala
  - Dózsa György utca
  - Híd utca
  - Kelemen utca
  - Oskola utca
  - Somogyi utca

9.SZ. MELLÉKLET

FOKOZOTT HELYI VÉDELEM ALATT ÁLLÓ ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK ADATLAPJAI TARTALMA

A) Egyedi objektumok

1. Azonosító adatok: sorszám a rendelet mellékletében, cím, helyrajzi szám
2. Tulajdonos(ok), használó(k) neve, címe
3. A védelem tárgyának megjelölése
4. Helyszínrajz, (homlokzat) magasság feltüntetésével
5. Fotó dokumentáció olyan részletességgel, hogy bármely részlet rongálódása esetén az eredeti állapotot újra elő lehessen állítani, illetőleg bármely esetleges változtatás megállapítható legyen
6. Az eredeti állapottól való eltérések meghatározása
7. Változások

B) Objektumok

1. Azonosító adatok
2. Helyszínrajz (térkép részlet)
3. Áttekintő fotó(k)
4. Az eredeti állapottól való esetleges eltérések meghatározása
5. Változások

C) AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG HELYI VÉDELMEÉRŐL ÁLTALÁBAN

1. Az „építészeti örökség helyi védelme” f. év* január 1. óta a helyi önkormányzatok törvényes kötelezettsége (1997. évi LXXVIII. 57.§ (2) bek.).
2. Nem lenne ésszerű, ha Szeged önkormányzata ezt a törvényes kötelezettséget valamiféle "vicinális műemlékvédelem" formájában teljesítené. A törvényben leírtak formális értelmezése könnyen vezethet ilyen tévedéshez: más városok értékvédelmi rendelete is tartalmaz ilyen momentumokat.
3. Az állami műemlékvédelem csak kevés számú ("legjellemzőbb, "legértékesebb", "legjelentősebb") érték védelmére szorítkozik.
Szeged sajátos értéke az Árvíz utáni nagy volumenű, viszonylag gyors újjáépítés következtében a többé-kevésbé "egy nyelven beszélő" építészeti és térbeli pozíciójuk révén építészetinek is minősíthető értekeinek nagy száma.
Azonban nem egyszerűen arról van szó, hogy nem is a minőség, hanem a mennyiség a jellemző: a jelentős "mennyiség" térbeli összefüggéseiben városi léptékű minőséget hoz létre és legalább az épületek vonatkozásában viszonylag egységes arculatot eredményez.
4. Az "építészeti örökség-helyi védelme" Szegeden nem lehet a városban járó-kelő emberek életminőségében és a város presztizsében megtérülő "beruházás", ha az állami műemlékvédelmet utánozza, vagyis:
  - az "egy nyelven beszélő" elemek közül többé-kevésbé szubjektív értékítélettel "kimazsoláz" néhányat, azzal, hogy azok "védettek" (a többi, együttvéve nem kevésbé értékes pedig pusztulhat).
  - a "védett" értékek térbeli hatásával (létük értelmével!) nem foglalkozik.
5. A helyi védelem viszont nem kell, hogy olyan szigorú legyen, mint az állami műemlékvédelem pl. az épületek belső tartalmában, belső használatában: itt az elsődlegesen fontos, ami a közösség számára jelenik meg, ami végső soron közügy.
6. Ez a tervezet igyekszik elkerülni az olyan gumifogalmakat, mint az "illeszkedik", "igényes" stb. Ezek a nem egzakt fogalmak a hatóság számára bizonytalan helyzetet teremtenek, ezért inkább "terjengősebben", de egyértelműen igyekszik meghatározni a követelményeket.

---

* 1998

D) A RENDELETTERVEZET INDOKLÁSA

Preambulumhoz

Az „építészeti örökség védelme” része az épített környezet védelmének, ezért láttuk indokoltnak az Alkotmány vonatkozó helyére történő utalást. Az 1997.évi LXXVIII.tv.55.§(2) bek. a városkép védelme érdekében bármilyen tulajdonú épületen elvégezhető munkák szabályozására, az 57.§(3) bek. az építészeti örökség védelme érdekében elrendelhető korlátozások megtételére való felhatalmazás.

1.§-hoz

(2) bekezdés:

- a) Az utcaszerkezet védelme triviálisnak tűnik, de Szegeden már építettek el utcát (Oroszlán u.); az építési vonal "ugráltatása" sem példátlan (pl. Dugonics u.). Az utcát térben tűnik helyesnek értelmezni, nem térképi csikként; ha egy utca beépítési magasságát többszörösére emelik, az szinte már egyenértékű az utca eltüntetésével.
  - ba) Az "általában" és "különösen" (a későbbiekben: fokozottan védett) disztinkció két okból szükséges:
    - a "fokozott védelem" alá helyezés minden indokolt esetre hosszadalmas előkészítést igényel, a védelem lehetséges tárgyait addig is meg kell őrizni;- vannak olyan épületek, amelyeknek kötelező megtartása kétséget kizáróan nem indokolható; de amíg a tulajdonos megtartja őket, nem engedhető meg elcsúfításuk.
  - bb) A nem építészeti műfajba tartozó tárgyak az utca(tér) terében egyúttal "városépítészeti" objektummá is válnak; ha helyüknél, tömegüknél, formájuknál, térbeli hatásuknál fogva építészeti értéket is képviselnek, védelmük indokolt (ha nem, akkor eltávolításuk.)
  - c) Az elemek csoportosulása már több számtani összegüknél: új minőség is, ezért külön szabályok megállapítása is indokolt lesz
  - d) A "tér" kategória bevezetése azért indokolt, mert (az elsősorban meghatározó) védett épülethomlokzatok nem csak egy síkban (térfal) hatnak együtt, hanem teret zárnak be, elengedhetetlen a köztük lévő nem építészeti elemek építészeti szempontú és igényű kezelése.
  - e) A történeti Belvárosban szükséges lesz néhány ilyen udvar védelme (pl. a Kis Dávid házá - eső után köpönyeg?).
  - f) A parkok mára "zöldterületté" silányultak, ezért indokolt az egykori állapotra hivatkozás.
  - g) A történeti Belvárosban a védett értékek olyan koncentrációban fordulnak elő, ami már nem pusztán védett terek összege.
- (4) Ez kétségtelenül nehéz feladat; célszerű lenne alkalomadtán az általános helyi védelem alatt álló értékek konkrét listáját is összeállítani.
- (6) Az építészeti örökség széles skálájú értelmezése miatt a szabályozási tervek számára is peremfeltételeket kell, hogy adjon a rendelet.

2.§-hoz

Az eljárási rend javaslata más városok értékvédelmi rendeletei megfelelő részének értékelése alapján készült, figyelembe véve a f. év* elején hatályba lépett jogszabályokat is.

---

* 1998 év

3.§-hoz

Az előírás az utcát (teret) nem pusztán topográfiai, hanem városépítészeti értelemben kívánja lehetőség szerint jellegazonosan megőrizni.

4.§-hoz

(1)-(5) A megfogalmazással a tervezet inkább a „merev szigor”, mint az óhatatlanul parttalan átbarkácsoláshoz vezető „rugalmasságot” preferálja.

(6) Az itt tárgyalt átalakításoknak számtalan elborzasztó példája valósult meg a történeti Belvárosban is. A megfelelő megoldások megtalálásához kivételesen igényes építető és kellő tudással-tehetséggel rendelkező, de az „önmegvalósító” allűröktől mentes építész olyan találkozása kell, aminek csekély a valószínűsége: a „kivételes lehetőség” technikája feltétlenül indokolt.

(8) A kikötés indokolt voltát a Stefánia 4.sz.(ATTVIZIG) épület tetőablakai szemléltetik (nem beszélve az Oskola utca 17-21. sz. épületekről...).

(9)-(10) Ezek a kikötések ma kétségtelenül nehezen végrehajthatók, de mindaddig az épülethomlokzatok védelme illuzórikus lesz, amíg a kirakatokon és felettük tobzódik a dilettantizmus és a giccs.

5.§-hoz

Az itt tárgyalt csoportokra (együttesekre) a szövegjavaslatban megfogalmazottaknál konkrétabb szabályokat megállapítani - helytől függetlenül, általános érvennyel - nemigen lehet. Szabályozási terv keretében pl. konkrét térfalakra a (3) bekezdés szerinti jellemzők számértékekkel is megadhatók.

6.§-hoz

Az Árvíz utáni újjáépítés a XIX. század végén eljutott oda, hogy a "közterületeken" harmonikus térbeli rend alakult ki. A korabeli fényképeken látható, hogy a városképben milyen erőteljesen jelentkeztek azok a máig fennmaradt épülethomlokzatok, amiket ma a közterületekben megjelenő, építészeti kontroll nélkül, kulturálatlanul elhelyezett technikai és nem technikai „berendezések” zsidvasára sokszor szándékosan háttérbe szorít.

Ezekben a terekben az építészeti örökség védelme csak egykori rend helyreállításával valósítható meg, ha nem is az egykori eszközökkel.

Száz éve még nem volt szükség különösebb építészeti kontrollra: volt egy minden "szakma" által a szükséges mértékig ismert közös építészeti kultúra.

Ma merőben más a helyzet: az egyes "szakmák" legtöbbször saját partikuláris szempontjaikat - építészeti beavatkozás hiányában - sokszor kizárólagosnak tekintik és kifejezetten az építészeti értékek védelme ellenében működnek: a szigorú építészeti kontroll a helyi védelem elengedhetetlenül szükséges.

8.§-hoz

A történeti Belváros eredeti állapotában a parkok integráns, az építészeti struktúrával harmonizáló részei voltak az urbánus térrendszernek - nem valamiféle elvadult „természetet” (rosszul!) imitáló környezetidegen "zöldterületek". Az előírások ennek a harmóniának a helyreállítását szolgálják.

9.§-hoz

A történeti Belváros túlnyomórészt egymással hierarchikus viszonyban álló városépítészeti terekből áll, ezért nem kezelhetők az egyes terek önálló egységként.

A "gyalogos Belváros" lehetséges rendszerét 1997-ben készült közlekedési elemzés megbízhatóan körvonalazza, az átmenő útvonalak meghatározása lehetséges.

10.§-hoz

A tervezet az áttekinthetőség érdekében is összefoglalja a korlátozások és az indokoltnak látszó kedvezmények körét. A kedvezményeket az indokolja, hogy a védett objektumokat megfelelő színvonalon fenntartó tulajdonos nem csak ingatlanának értékét óvja, hanem bizonyos mértékig közfeladatot is ellát. A kedvezmények biztosítása ma, amikor még az építészeti értékek - eltérően a fejlettebb országok gyakorlatától - a forgalmi értékben még nem jelenik meg,- különösen indokolt igény.

11.§-hoz

Támogatás biztosítására a régióban, Békéscsabán már több éve működő példa van, még ha az összeg nagysága nem is jelentős. A helyiek szerint a tulajdonosok azonban elismerik még a gesztus erkölcsi értékét is.

A városban jó néhány olyan rendkívül bántó városképi hiba (lepusztított vagy ún. „modern” kategóriában is kirívóan környezetidegen homlokzat) van, amely a műszaki körülményektől függetlenül is beavatkozást kíván, olyan mértékben rontja az értékes épületek hatását. Ide sorolhatók még a kirívóan csúnya, vagy egy épületen belül is nagy összevisszaságot mutató portálok stb.

Az önkormányzati tervtanács* olyan kérdések elbírálására kell, hogy hivatott legyen, amelyre nincs és nem is lehetséges "recept", vagy (Isten őrizz) "irányelv".

12.§-hoz

Az építésügyi hatóságoknak a törvény több, a törvényben feltételes módon megfogalmazott jogkört biztosít, de nem határozza meg, hogy ezekkel a hatóság milyen esetekben kell, hogy éljen és milyen esetekben nem élhet. Ezért szükséges pl., hogy a kötelezés szabályait önkormányzati rendelet írja elő, ezt egyes esetekben a törvény is megköveteli.

1.sz. melléklet

A területek lehatárolása Szeged ÁRT történeti és karaktervizsgálata (dr. Máté Zsolt, Farkas Mária) alapján készült.

2.sz. melléklet

A fokozatosan védett egyedi objektumok jegyzéke mintegy „első ütemként” az általunk behatóan vizsgált történeti Belváros egyedi értékeit tartalmazza.

A jegyzék 155 egyedi épülethomlokzatot tartalmaz [85 épület homlokzata(i) állami műemlékvédelem alatt áll(nak)].

Az ÁRT vizsgálat a Kiskörúton kívül mindössze 36 épületet javasolt műemléki vagy helyi védelemre. Véleményünk szerint még legalább 200 épület fokozott helyi védelem alá helyezése indokolt a történeti Belvároson kívül.

3.sz. melléklet

Az egyéb egyedi objektumok között azokat a szobrokat soroltuk fel, amelyek térbeli helyzete (város)építészeti szempontból megfelel a kritériumoknak; a védelem nem a szobrászati értékre vonatkozik.

4.sz. melléklet

A térfalak közül szintén csak a kellő mélységben feldolgozott történeti Belváros értékeinek listáját állítottuk össze.

A karaktervizsgálat a Belvároson kívül mindössze 7 térfalat javasolt helyi védelemre - ez sokkal kevesebb az indokoltnál.

* Erről a tervtanácsról már bebizonyosodott, hogy erre alkalmatlan, külön e célra összehívott szakmai testületre szabad csak a feladatot rábízni (K. I. 2011.)

5.sz. melléklethez

Itt is a történeti Belváros városépítészeti tereit katalogizáltuk. A későbbiekben ennek sugárirányú ki^erjesztése tűnik indokoltnak.

6.sz. melléklethez

A melléklet "kitöltése" a történeti Belváros szabályozási tervének elkészítése során lesz lehetséges.

7.sz. melléklethez

A "jegyzék" azt a 3 parkot tartalmazza, ami a történeti Belvárosban annak minősíthető.

8.sz. melléklethez

A melléklet a meghatározásokon kívül a legfontosabb strukturális adottságokat rögzíti.